04/03/2019

Σαν σήμερα γεννιέται ο “άγιος των ελληνικών γραμμάτων”

/ Επικαιρότητα

Στις 4 Μαρτίου του 1851 γεννιέται ο “άγιος των ελληνικών γραμμάτων” και ένας από τους σπουδαιότερους Έλληνες λογοτέχνες .

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε στη Σκιάθο και γονείς του ήταν ο ιερέας Αδαμάντιος Εμμανουήλ και η Αγγελική (Γκιουλώ) το γένος Μωραϊτίδη. Μεγάλωσε ανάμεσα σε εννιά παιδιά (τα δύο πέθαναν μικρά) και εξοικειώθηκε νωρίς με τα εκκλησιαστικά πράγματα, τη θρησκευτική ατμόσφαιρα, τις λειτουργίες, τα εξωκκλήσια και την ήσυχη ζωή του νησιώτικου περίγυρου. Όλα αυτά διαμόρφωσαν μια χριστιανοπρεπή ιδιοσυγκρασία, που διατήρησε με πείσμα ως το τέλος της ζωής του.
Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στο νησί του, εσωτερικός στην Ι. Μονή του Ευαγγελισμού. Φοίτησε στο Γυμνάσιο (με πολλές διακοπές, λόγω οικονομικών δυσκολιών) στη Χαλκίδα και τον Πειραιά και το τελείωσε στο Βαρβάκειο της Αθήνας.

Πάντα φτωχός, άρχισε από μαθητής να κερδίζει το ψωμί του με παραδόσεις και προγυμνάσεις μαθητών. Το 1872 επισκέφτηκε το Αγιο Ορος μαζί με τον φίλο του

Νικόλαο Διανέλο, αργότερα μοναχό Νήφωνα, όπου παρέμεινε οκτώ μήνες ως δόκιμος μοναχός. Μη θεωρώντας τον εαυτό του άξιο να φέρει το «αγγελικό σχήμα», επέστρεψε στην Αθήνα και γράφτηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου, την οποία, με όλες τις προσπάθειες που έκανε, δεν την τελείωσε, γιατί η φτώχεια, η ανέχεια και η επισφαλής υγεία του τού στάθηκαν ανυπέρβλητα εμπόδια. Το ότι δεν πήρε το δίπλωμά του στοίχισε στον πατέρα του, ο οποίος τον περίμενε να γυρίσει καθηγητής στο νησί και να βοηθήσει τις τέσσερις αδελφές του. Οι τρεις από αυτές παρέμειναν ανύπαντρες και του παραστάθηκαν με αφοσίωση σε όλες τις δύσκολες στιγμέστου – όπως όταν, επί παραδείγματι, απογοητευμένος από τη ζωή της Αθήνας, αναζητούσε καταφύγιο στη Σκιάθο. Ωστόσο, επειδή οι οικονομικές του ανάγκες ήταν πολλές, σύντομα αναγκαζόταν να επιστρέψει στην Αθήνα.

Η θέση του καλυτέρευσε κάπως, όταν γνωρίστηκε με τον προοδευτικό δημοσιογράφο και εκδότη Βλάση Γαβριηλίδη, που ίδρυσε την περίφημη για την εποχή της εφημερίδα Ακρόπολη. Η ζωή του όμως δεν άλλαξε. Αν και η αμοιβή του από την εργασία του στην “Ακρόπολη” ήταν υπέρογκη (έπαιρνε 200 και 250 δραχμές το μήνα), ενώ κέρδιζε αρκετά και από τις -περιζήτητες- συνεργασίες του με άλλες εφημερίδες και περιοδικά, η οικονομική του κατάσταση στάθηκε για πάντα η αδύνατη πλευρά του. Ήταν σπάταλος και ανοργάνωτος όσον αφορά τη διαχείριση των χρημάτων του. Όταν έπαιρνε το μισθό του, πλήρωνε τα χρέη του στην ταβέρνα του Κεχριμάνη, (όπου έτρωγε είκοσι εφτά ολόκληρα χρόνια), έδινε το νοίκι, έστελνε στη Σκιάθο, μοίραζε στους φτωχούς, σπαταλούσε χωρίς σκέψη για την αυριανή μέρα. «Κατ’ έκείνην την ήμέραν συνέβη να είμαι πλούσιος..» έχει γράψει κάπου.

Στα τέλη του Μαρτίου του 1908 έφυγε για το νησί του, με σκοπό να μην ξαναγυρίσει στην πόλη «της δουλοπαροικίας και των πλουτοκρατών», όπως ο ίδιος έγραψε.

Ο Παπαδιαμάντης πέθανε τον Ιανουάριο του 1911, ύστερα από επιδείνωση της υγείας του. Η κηδεία του τελέστηκε μέσα στο πένθος όλων των απλών ανθρώπων του νησιού. Με την είδηση του θανάτου του, το πένθος έγινε πανελλήνιο. Έγιναν επίσημα μνημόσυνα στην Αθήνα, στην Πόλη, την Αλεξάνδρει και αλλού.